

אמר ליה רבי לרבי שמעון בריה: הוא, לוי, על פי מה שלמדתי אותו, **שאל בני דבר חכמה. ואת אמרת משנתינו?**

לדידך, דאתניתך במשנה תרתי, שבין בכזית כזית ובין בכזית וכזית נחלקו רבי יהודה ורבנן, **לא קשיא לך** שאלתו של לוי. והיטב דייקת מן המשנה ששנתה רק את אלו האופנים ולא שנתה את האופן של חישוב לאכול כזית למחר בחוץ, שבוה מודה רבי יהודה.

אבל **לדידיה**, ללוי, **דלא אתניתיה** במשנה **אלא חדא** משני אלו האופנים, והיינו כזית כזית, **ושמעניהו לוי לרבנן**, שאר תלמידי רבי שבבית המדרש, **דקא גרסי תרתי** אופנים, כזית כזית, וגם כזית וכזית, **מספקי ליה**, מסתפק, **ואמר:**

האם הגירסא ששנה רבי **לדידי**, שהיא כזית כזית, היא **דווקא**, ואילו הגירסא **דידהו**, שהוסיפו "כזית וכזית" אינה נכונה, אלא אף רבי יהודה מודה בזה, כי **עירוב מחשבות הוי**, והם טעו והוסיפו מדעתם ולא קיבלוהו מרבי, ואם כן, כל שכן שאם חישוב לאכול כזית למחר בחוץ הרי זה עירוב מחשבות.

או **דלמא** שגירסתם **דידהו דווקא** ומפי רבי שמעון, **ולדידי** בלבד לא שנה רבי את שני האופנים אלא **שיורי שיירי** לי את האופן השני אשר גם בו חולק רבי יהודה, ואם כן, אין לי לדייק ממה שהשמיט רבי בגירסתו לתלמידים במשנה את האופן השלישי, חישוב לאכול כזית למחר בחוץ, כי, **ומדשיירי לי**

או **דלמא כזית וכזית תנן**, **דלרבי יהודה** אפילו לשון זו **פרטא הוי**, וכל זית הינו מחשבה בפני עצמה, ולכן אף בזה סובר תפוס לשון ראשון וחל הפיגול, **וכל שכן** שייסבור כך רבי יהודה באופן שאמר **כזית חוץ לזמנו**, **כזית חוץ למקומו**, שאלו שני פרטים נפרדים.

ופושטת הגמרא, **תא שמע** מהא **דבעא מינה לוי מרבי: חישב לאכול כזית למחר בחוץ**, מהו דינו? האם נאמר מאחר ובאותו זית חישב את שתי האכילות והרי זה כאכילה אחת הרי שאף רבי יהודה מודה שנחשב עירוב מחשבות. או שמא נאמר שתמיד הדין הוא תפוס לשון ראשון, וכיון שחשב קודם על אכילת חוץ לזמנו ואחרי כן על אכילת חוץ למקומו, חל הפיגול שקדם⁽¹²⁾.

אמר ליה רבי ללוי – זו שאלה! כלומר, שאלה גדולה שאלת, והתשובה לשאלתך: באופן זה שחישב את שתי האכילות באותו זית, אפילו רבי יהודה מודה, כי **עירוב מחשבות הוי!**⁽¹³⁾

אמר לפניו רבי שמעון ברבי: וכי לא משנתינו היא, מדוע שיבחת את שאלתו, הרי תשובה זו שאמרת ניתן לדייק מדברי המשנה, שאמרה **"לאכול כזית בחוץ כזית למחר"**, **"כזית למחר כזית בחוץ"**, **"כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר"**, **"כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ"**, פסול ואין בו כרת. ומשמע שדווקא באופן זה שחישב על שתי אכילות חולק רבי יהודה וסובר תפוס לשון ראשון, **הא אידך**, שחשב כזית למחר בחוץ, שזו אכילה אחת, מודה רבי יהודה **שעירוב מחשבות הוי**.

אין חסרון במה שמחשב לאכול בשר הנפסל ביוצא וכן לענין מחשבת חוץ לזמנו אין חסרון במה שמחשב על בשר הנפסל בנותר אלא החשיבה אותם תורה אכילה לענין זה שיפסלו במחשבה זו, הוא הדין באחת כלפי חברתה שאינן מפסידות זו את זו ואין הנותר מהוה חסרון לחוץ למקומו ולא היוצא לחוץ לזמנו.

13. הקשה **השיטה מקובצת** [אות ה], מה שונה זה מהאומר תמורת עולה ותמורת שלמים שהגם שמחשב בדבר אחד הדין בזה תפוס לשון ראשון ומדוע כאן לא נאמר כן שאף שמחשב באותו כזית מכל מקום תפוס לשון ראשון? ותירץ, שבתמורת עולה ושלמים מאחר ואי אפשר שתחול קדושת עולה על שלמים הרי שאי אפשר לקיים דבריו ולכך תפוס לשון ראשון, אבל בכזית למחר חוץ למקומו שבידו לקיים דבריו ולאכול למחר בחוץ נתפסות שתי המחשבות.

בבמה אחת משום כך נראה יותר כנמלך ולכן סובר רבי יהודה בזה תפוס לשון ראשון.

12. מבואר בסוגייתנו, שעל אף שמחשבת אכילת כזית למחר בחוץ היא מחשבה על בשר שבלאו הכי פסול, שהרי מחשב לאכול חוץ לזמנו בשר שנפסל ביוצא ומחשב לאכול חוץ למקומו בשר שנפסל בנותר, אעפ"י כן אין בזה משום למנוע את הפיגול מלחול. ולקמן דף [ל"ז] דנה הגמרא על מי שחישב שיאכלוהו טמאים חוץ לזמנו, ומבואר שם בתוס' [בר"ה שיאכלוהו טמאים], שהנדרן הוא האם מחשבת פיגול על בשר שבלאו הכי נפסל משום טמא מפגלת, שהרי במחשבת אכילת טמאים נמצא שנטמא הבשר בנגיעה קודם שיאכלוהו והרי זו מחשבה על בשר טמא. והקשה החזו"א [בליקוטים, סימן א' ס"ק י"ז], מדוע אין להוכיח סמוגייתנו שאין חסרון בזה שמחשב על בשר פסול? ותירץ, שמאחר ולענין מחשבת חוץ למקומו